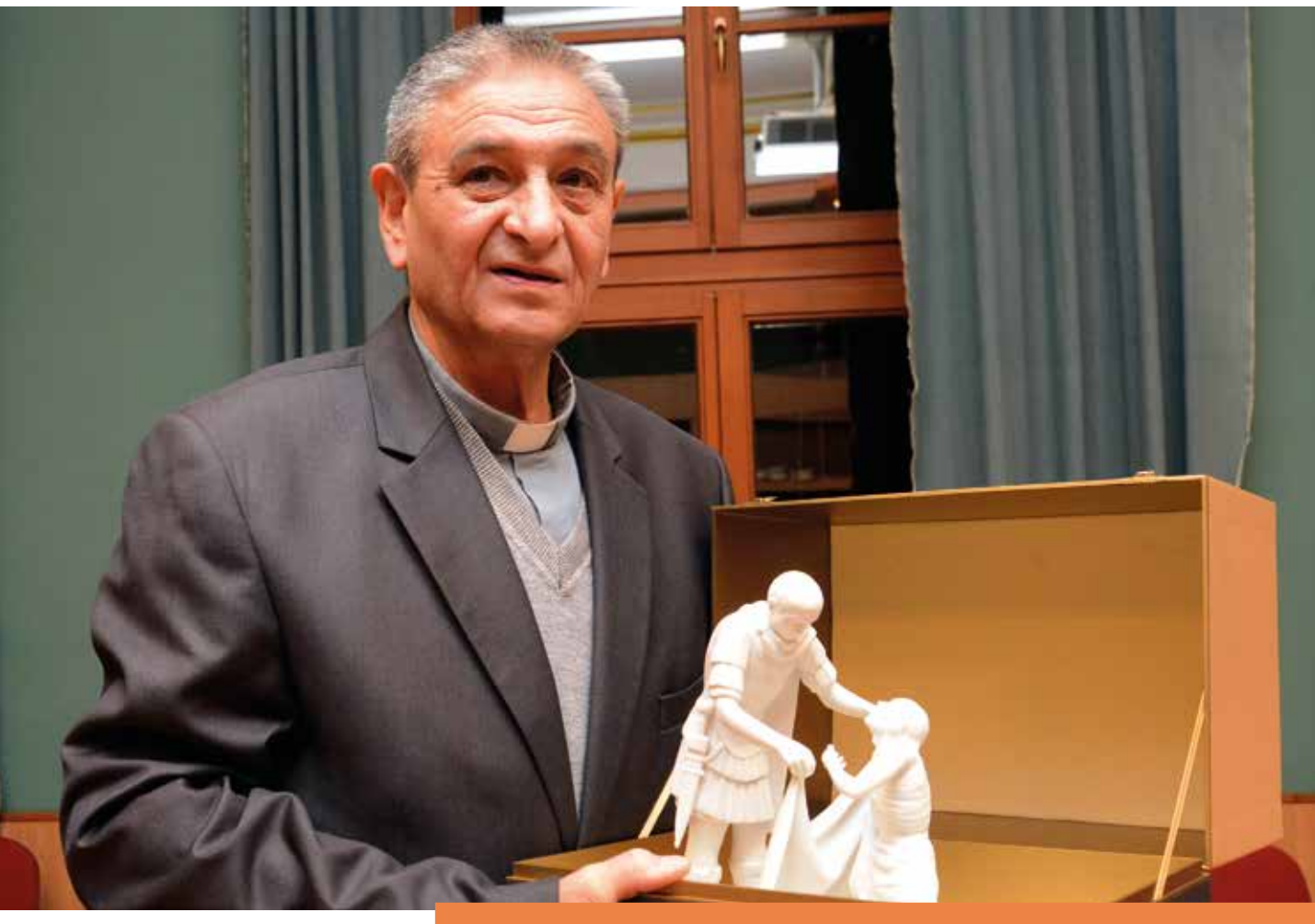

SPIRITUS

A KAPOSVÁRI EGYHÁZMEGYE LAPJA ♣ 22. évfolyam, 3. szám 2020. december

SZENT MÁRTON DÍJ SOMOS LÁSZLÓ ATYÁNAK

2020 novemberében házhoz érkezett a Szent Márton Díj. Egy rendhagyó és rendkívül szűk körű ünnepség keretében a kaposvári Püspöki Hivatalba érkeztek az alapítók, hogy találkozzanak az idei díjazottal.

Somos László kaposfői plébános, általános püspöki helynök a Somogy megyei cigányság körében végzett több évtizedes szolgálatáért kapta az elismerést. „Csak a dolgomat tettem és egy haszontalan szolga vagyok” – mondta az átvételt követően az atya, akinek lapunk olvasói nevében szeretettel gratulálunk. Fotó: Kovács Tibor

AZ „EMBERKATEDRÁLIS” EMLÉKE
Bronzszobor Márton Áron tiszteletére
6. o.

ÁLLAMTITKÁRI VIZIT A SZÉKESEGYHÁZBAN
Soltész Miklós államtitkár tájékozódott
11. o.

40 ÉVES ÉNEKES-GITÁROS SZOLGÁLAT
Horváth Zoltán, Zola jubileuma
12-13. o.

Kinek kell a Fiú?

Egy vagyonos ember és a fia ritka festményeket gyűjtött. Gyűjteményükben Picassótól Raffaellóig sok híres művész alkotása megtalálható volt. Kitört a háború, és a fiú katonának állt. Bátran harcolt, míg egy csatában életét vesztette, amikor egy társa életét próbálta megmenteni. Értesítették édesapját, aki mély gyászba esett egyetlen fia elvesztése miatt. Körülbelül egy hónappal később, éppen karácsony előtt, zörgettek az apa kapuján. Az ajtóban egy fiatalember állt, kezében nagy csomaggal. „Uram, ön nem ismer engem” kezdte a fiatalember. „Én vagyok az a katona, akiért az ön fia az életét adta. Sok életet megmentett azon a napon. Éppen engem próbált fedezékbe vinni, amikor a halálos találat érte. Gyakran mesélt Önről és a gyűjteményükről.”

A fiatalember a kezében lévő csomagot a férfi felé nyújtotta. „Tudom, hogy nem sokat ér. Nem vagyok valódi nagy művész, de azt hiszem, a fia is azt akarná, hogy ez az öné legyen.”

A csomag a fiú portréját tartalmazta, amit bajtársa festett róla. Az apa könnyekig hatódva meredt a képre, ami meglepően jól ábrázolta fia személyiségét. Miután összeszedte

magát, felajánlotta, hogy fizet érte. „Szó sem lehet róla! Ezt ajándéknak szántam, bár tudom, hogy soha semmivel nem leszek képes visszafizetni, amit a fia értem tett!”

Az apa felakasztotta a festményt a falra, gyűjteménye többi darabja közé, és ha látogatója érkezett, ezt a képet mutatta meg elsőként, minden mestermű előtt.

Amikor meghalt, a gyűjteményt aukcióra bocsátották. Sok gazdag, befolyásos ember gyűlt össze az árverésen, abban reménykedve, hogy megszerezhetnek egy-egy ritkaságot. A kikiáltópulthoz közel egy állványon a fiú arcképe állt. A kikiáltó kalapácsával jelt adva megszólalt: „Az árverést a Fiú arcképével kezdjük. Ki ad érte 100 dollárt?”

A teremben csend volt.

A hátsó sorból valaki bekiabált: „A híres festményekre vagyunk kíváncsiak! Ez a kép senkit nem érdekel!” A kikiáltó azonban folytatta.

„Ki ajánl 100 dollárt a képért?”

Egy türelmetlen hang bekiáltott:

„Nem ezért jöttünk! A Rembrandt-ot és a Van Gogh-ot akarjuk látni! Kezdje már el az igazi árverést!”

A kikiáltó azonban rendíthetetlen volt.

„A Fiú. Kinek kell a Fiú?”

Végül egy hang megszólalt a terem

hátsó sarkából. A családnál hosszú ideig szolgált kertész volt az.

„Tíz dollárt adok a képért.” Szégyenkezett egy kicsit, de többet nem kínálhatott szerény vagyonából.

„Tíz dollárnál tartunk. Ki ad érte húszat?” – folytatta a kikiáltó.

„Adja oda neki tízért, és lássuk végre a mestereket!” – kiáltották többen is.

„Tíz dollárnál járunk. Ki ajánl húsz dollárt?”

A teremben ülők egyre nyugtalanabbul és türelmetlenebbül feszengtek székeiken. Nem ezért a képért érkeztek az árverésre.

„Elsőször, másodszor, senki többet harmadszor. A kép elkelt tíz dollárért!”

A kikiáltó az asztalra csapott a kalapáccsal, majd bejelentette:

„Az árverésnek vége.”

„És mi van a festményekkel?” kiabálták többen is.

„Sajnálom,” válaszolta, „az árverés befejeződött. Amikor megbíztak az aukció levezetésével, tudomásomra hozták az elhunyt végrendeletének titkos záradékát, amit csak most árulhatok el. Megbízásom kizárólag a Fiú képének árverésére vonatkozott. Aki azt megvásárolja, azé a többi festmény is. Aki megvette a Fiút, mindent örököl!”

(Ismeretlen szerző műve)

A szerkesztő jegyzete

SZÖVEG: LŐRINCZ SÁNDOR

Egyikünk sem választhatja meg, hogy hova szülessen – nyomatékositotta Somos László kaposfői plébános a somogyi gyermekvédelmi rendszerben dolgozók egyik szakmai találkozóján, aztán kiegészítette e kijelentést: illetve egy valaki volt: Jézus Krisztus, aki az istállóban választotta. Azt a helyet, ahol ammóniaszag van, s fröcsög a trágya. Szüleivel az állatok lehelte melegben fogadták a látogatókat. Elsőként a pásztorokat, akik a legszegényebbek voltak, a legbüdösebbek, hiszen a szabad ég jelentette

az életterüket. A rájuk bízott birkákkal el kellett számolniuk, de ők szerették a báránnyúrt. Ezért aztán más pásztorok nyájából loptak. Minden bizonynyal gyilkos is sok volt közöttük, mivel a társadalom peremén vagy azon kívül tengették életüket – szötte tovább a szót az atya. Kiemelte azt is: ha Jézus palotában jön világra, akkor ez a populáció be nem tehetne volna lábát a főúri lakosztályba. Jézus a szegényeket, a gyengéket, a kicsiket, a kivetetteket választotta. A cigánypasztorációval foglalkozó plébános szolgálata erről szól. Erről is szól. A közelmúltban Szent Márton Díjjal elismert Somos atya elmesélte azt is:

regi vágya, hogy egyszer az éjféle misét istállóban tartsa, ám ezidáig nem tehetta meg, hiszen a hívek minden évben sokat áldoznak arra, hogy a karácsonyi ünnepkör szertartásai a legszebb környezetben történjenek. Alkalmi támogatásukat a betlehem, a templom karácsonyi díszítésére szánják. A rábízott nyáj talán meg is botránkozna azon, ha bejelentené: szakít a hagyományokkal, és a faluszéli istállóban hirdeti meg az éjféle misét. Azt mondta, még nem tett le róla. Ha nyugdíjas lesz, ott miséz. Az esthajnalcsillag fénye ide is elvezethet sokakat.

Egyházmegyei füveskönyv

A SZERKESZTŐ MINDIG TANUL; FŐLEG, HA OLYAN GONDOLATOT HALL, AMELY ÖRÖKRE FOGÓ TINTAKÉNT LELKÉBE VÉSŐDIK, ÉS AZT SZERETNÉ, HA KÖZKINCCSÉ VÁLNA, HA MINÉL TÖBBEK TÖLTEKEZ-NÉNEK BELŐLÜK. ÍME, EGY CSOKOR:

Sifter Gergely tabi plébános:

– Ma már nem lehet úgy lelkipásztori munkát végezni, mint régen. A népegyház kora sajnos véget ért. Már nem lehet azt csinálni, hogy harangozom, és az emberek elindulnak a templom felé; vagy elmondom a szentmisét, bevonulok a plébániára és az emberek eljönnek a templomba. Ha nem megyek el közéjük, otthon maradnak. Soha nem felejttem, valaki egyszer jött elvégezni a szentgyónását, és azzal kezdte: „Atya, 50 éve nem gyóntam.” Meglepettségemet palástolva csak ennyit tudtam mondani: akkor éppen itt az ideje! „Azért nem jöttem, mert szégyelltem, de mivel maga ilyen bátorítólag beszélt a múltkor a szentségről, összeszedtem bátorságomat és itt vagyok.” – folytatta. Na,

ezek azok a dolgok, amelyekért megéri! A gyóntatószékből kilépő ember nem marad ugyanaz, mint aki belépett.

Vedres Csaba orgonaművész, zeneszerző:

– Az alkotás egyszerre ad munkát, örömet, s jelent imát, de nagyfeszültséget is. Amikor a cukrász hazamegy, bármenynyire is szereti a franciakrémest, nem vág be még néhányat. Én is valahogy így vagyok: otthonomban nem kapcsol ki a zene, mert figyelem a struktúráját, az akkordmenetet, a dallamot, a baszszust, közben pedig arra koncentrálok, milyen érzelmi hatás alá kerülök. Nem vagyok zenei mindenevő, de eszméletlenül fáj, amikor az egyházban a

szakma előbbre helyeződik a szeretet parancsánál. Amikor elkezdtem a kántori szolgálatot, az a mondat lobogott szemeim előtt: „Legyetek mindnyájan egyek!” A Jézus búcsúbeszédében megfogalmazottak nekem azt jelentik: lehetnek nézetkülönbségek, de a veszekedés, a gyűlölködés nagyobb botrány, mint a szakmai probléma.

Dr. Berta Gyula kaposvári tüdőgyógyász-allergológus főorvos:

– Azért jó, ha az orvos jártas a művészetben (is), mert így a sokféle közegekből érkező betegek mindegyikével könnyebb megértetnie magát. Jó, ha a számítástechnikussal éppúgy szót ért, mint a színésszel, a földrajztudóssal vagy a gyermekirodalmárral. (...) Orvosként nem, csak hívőként beszélgetek a csodáról. A csodák orvosi dimenzió túlra. Magam is több esetben tanúja voltam orvosi szempontból megmagyarázhatatlan gyógyulásoknak, hiszen mindegyik visszafordíthatatlan betegség kapcsán jelentkezett. Csodálom a csodákat.

„Csak a dolgomat tettem és egy haszontalan szolga vagyok”

Szent Márton Díj Somos László atyának

SZÖVEG: PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG
FOTÓ: KOVÁCS TIBOR

2020-BAN HÁZHOZ MENT A SZENT MÁRTON DÍJ. EGY RENDHAGYÓ ÉS RENDKÍVÜL SZŰK KÖRŰ ÜNNEPSÉG KERETÉBEN A KAPOSVÁRI PÜSPÖKI HIVATALBA ÉRKEZTEK AZ ALAPÍTÓK, HOGY TALÁLKOZZANAK AZ IDEI DÍJAZOTTAL. SOMOS LÁSZLÓ PLÉBÁNOS A SOMOGY MEGYEI CIGÁNYSÁG KÖRÉBEN VÉGZETT TÖBB ÉVTIZEDES SZOLGÁLATÁÉRT KAPTA AZ ELISMERÉST.

Varga László kaposvári megyéspüspök köszöntötte az ötfős ünneplő közösséget. „A világ azé, aki szereti és ezt be is tudja bizonyítani. Valaki olyan kapja ma a díjat, aki be tudja bizonyítani, hogy szereti a rábizottakat.” – a püspök Vianney Szent János gondolatának felidézésével nyitotta meg az ünnepséget.

Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főpát ezután ismertette, hogy a Szent Márton Díjat az alapítók 2020-ban egyhangú döntéssel Somos László esperes-plébános atyának, a Kaposvári Egyházmegye helynökének ítélték. Cirill főpát laudációjában kiemelte, hogy az 1994 óta Kaposfőn szolgáló László atya megismerve a plébánia területén élő rászoruló hely-

zetét hivatásának értelmét a cigányság pasztorációjában találta meg. A konkrét segítségadáson túl, munkatársaival együtt azon dolgozik, hogy a szegény sorban élőknek is esélyük legyen egy emberibb életre, és ezáltal visszakapják önbecsülésüket. A Szent Erzsébet Alapítvány kuratóriumának elnökeként, tanár és szociális munkás végzettségű munkatársaival együtt a Kaposvári egyházme-

gye területén, folyamatosan ételosztást szerveznek a rászorulóknak; tanodákat működtetnek, ahol az iskolai oktatás után foglalkoznak a roma gyerekekkel; közösségi házakat hoztak létre (mosókonyhával, zuhanyzókkal) ahol felnőttekkel is foglalkoznak: segítenek nekik eligazodni a hivatali ügyekben, igyekeznek támogatást nyújtani mindennapi gondjaikban. A Szent Márton Díj elisme-

Somogyiak a Szent Erzsébet szellemében végzett önkéntes munka díjazottjai között

SZÖVEG: LŐRINCZ SÁNDOR

A Caritas Hungarica díj országis kitüntetettjei között ezúttal is vannak somogyiak. Az elismerést azok a plébániai önkéntes karitász munkatársak kapják, akik a legtöbbet tesznek a rászorulóért: idősekért, betegekért, családokért, gyermekekért, a társadalom peremére sodródottakért.

A Kaposvári Egyházmegyében 3 önkéntest díjaztak. Dubinyákné dr. Dobján Mária, a siófoki Szent Kilit Plébánia karitatív tevékenységének irányítója, koordinátora veheti majd át az elismerést, aki szolgálatát rendkívüli aktivitással, fáradhatatlanul végzi több mint 10 éve. Egészségügyi

jártassága miatt az idősek, betegek megsegítése áll munkájának fókuszában. Lukács Istvánné, a nagybajomi Jézus Szíve Plébánia karitász csoportjának alapító vezetője is a díjazottak között van. Segítőivel szívügyüknek tartják a nehéz helyzetben lévő családok támogatását. Kis csoportjával aktív szervezői a plébánia kulturális és

Dubinyákné dr. Dobján Mária

közösségi életének is. A harmadik díjazott Virányi Zoltánné, a kaposvári Szent Imre Plébánia karitász csoportjának önkéntese, akinek élete, szolgálata által megtapasztalhatóvá válik Krisztus szeretete. Segítőkétségét nemcsak a hozzá forduló, nehéz helyzetű emberek, hanem az egyházmegyei központ munkatársai is gyakran tapasztal-

Virányi Zoltánné

rés és megbecsülés Somos Lászlónak és munkatársainak, hogy amit tesznek, Pannonia nagy szülöttének, a köpenyét a koldussal megosztó Szent Márton életének hiteles utánzása; továbbá bátorítás is egyben, hogy folytassák nemes szolgálatukat. A főapáti köszöntő után az alapítók képviselői átnyújtották a díjat, amely Szent Márton és a koldus porcelánból megformált alakja (Horváth Mihály, Munkácsy-díjas iparművész alkotása). Somos László a következő gondolatokkal köszönte meg az elismerést: „Jézus azt mondta, hogy menjetek el minden néphez. Úgy gondoltam, nem a plébánián várom a cigányokat, hanem én megyek el hozzájuk. Ma már öt közösségi házunk működik, 25 munkatársam van és önkéntesek is részt vesznek a szolgálatokban. Nagy létszámban dolgozunk, de elég nagy cigány-létszámot is érünk el. Munkánkban főként a gyerekekre helyezük a hangsúlyt. Három célt tűztünk ki magam elé. Az első: rádöbbeneni a magyarokat a cigányok emberi méltóságára. A második: segíteni a cigányokat az önbecsülésük felismerésében. A harmadik pedig az, hogy mint pap ezt a két népcsoportot közelebb hozzam egymáshoz. Köszönöm a díjat! Csak a dolgomat tettem és egy haszontalan szolgáló vagyok.”

A díjat a Pannonhalmi Főapátság, a Herendi Porcelánmanufaktúra és a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok alapította 2001-ben attól a céltől vezérelve, hogy hozzájáruljon nemzeti örökségünk, kulturális értékeink, továbbá a régióban megvalósított szociális elkötelezettség minél jobb megismertetéséhez, kihasználja és egyben megőrizzze a Pannon-térség egyedülálló adottságait. A Szent Márton Díj a fenti célokat legjobban szolgáló kimagasló emberi teljesítmény elismerése.

hatják. Szívvel-lélekkel küzd azért, hogy a segítség folyamatos legyen.

A pandémia miatt elmaradt a budapesti ünnepség; Varga László püspök és Fekete Szabó Márta Karitászigazgató egy későbbi időpontban, szentmise keretében adja át a díjakat.

Önzetlenül tenni másokért

A Magyar Katolikus Karitászs vezetősege 2012-ben alapította a Caritas Hungarica díjat, melynek célja: biztosítani a karitászs önkénteseket arról, hogy az egyház értékeli a rászorulóknak a krisztusi szeretet gyakorlásával nyújtott karitatív munkájukat. A díj célja továbbá buzdítani a híveket a szerteágazó karitatív tevékenységekre Árpád-házi Szent Erzsébet példája nyomán, és példaképpül állítani mások elé azokat a köztünk élő híveket, akik Krisztus szeretetével, önzetlenül segítenek a rászorulókon.

Csurgói diák volt a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora

„Inkább lenni, mint látszani...”

SZÖVEG: DR. HORVÁTH JÓZSEF

Csurgó eddig is főiskolai, egyetemi tanárok sorát adta a hazának, az idősebbek, nyugdíjba vonulók nyomába pedig ma is újak, fiatalabbak lépnek. Az 1971-ben érettségizett felső-csurgói Prof. dr. Bódis József két cikluson át volt a felsőoktatás első embere, a Magyar Rektori Konferencia elnöke, két éve pedig az Emberi Erőforrások Minisztériumának felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért felelős államtitkára.

A közelmúltban újabb megtiszteltetés érte Csurgó gimnáziumát: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem nagykancellárja 2019. szeptember 1-jei hatállyal négyéves időtartamra Kuminetz Géza atyát bízta meg a rektori feladatok ellátásával.

1959-ben született, Csokonavisontán nőtt fel. A csurgói Csokonai Vitéz Mihály

Dékánja, 2009 és 2015 között a Közpon-ti Papnevelő Intézet rektora. 1994-ben a Szentatya pápai káplán címmel tüntette ki. Számos könyv szerzője. Tanulmányai alatt mindvégig ápolta csurgói kapcsolatait, részt vett az érettségi találkozókön. Többen vagyunk, akik a csurgói felszentelésén, a csokonavisontai első szentmiséjén is ott lehettünk, és őrizzük veszprémi, budapesti és római tanulmányai korából való levélváltásainkat.

Viola Ernő egyházközségi képviselőtestületi tag 2013-as csurgói ezüstmiséjén mondott köszöntőjével mi is osztozunk: „Isten tartsa meg az atyát, és adjon sok erőt, hogy továbbra is eredményesen fáradozhasson a papnevelés területén a hivatások ügyéért és további ezüstös életében.”

Az első félév elmúltával egész oldalas riportot készített vele az Új Ember. Mi en-

Dr. Kuminetz Géza a 2013-ban a Jézus Szíve-templomban tartott ezüstmiséje után Garai Lajossal, a Városi Televízió ügyvezetőjével és az azóta elhunyt Maczkó Gyula esperes-plébánossal

Gimnázium tanulója volt, 1977-ben érettségizett. Teológiai tanulmányait 1983-ban kezdte Esztergomban, majd Budapesten a Közpon-ti Szemináriumban folytatta. Hűségét városunkhoz jelképpessé tette, hogy a szintén somogyi Stix Tamással együtt őt is Csurgón szentelte pappá dr. Szendi József veszprémi megyéspüspök 1988. június 21-én a Jézus Szíve-templomban. Csurgón korábban még sohasem volt papszentelés. Teológiai doktorátusát a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián szerezte 1989-ben. Posztgraduális tanulmányait 1989 és 1991 között Rómában a Pápai Magyar Intézet növendékeként a Pápai Gergely Egyetemen végezte. 1991-től a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola tanára, 1994 és 1996 között főigazgató-helyettese. 1996-ban teológiai PhD-fokozatot szerzett, 1997-ben teológiából habilitált. 2002-től egyetemi tanár, 2003-tól 2009-ig a Hittudományi Kar Kánonjogi Tanszékének vezetője, 2012 és 2014 között a Hittudományi Kar

nek a záró gondolatait vesszük át:

„Szent Ágostont idézem: Inkább lenni, mint látszani. Tudom, hogy a látszat ma nagy úr, de mégiscsak látszat. A valóság, a lét nem harsányan, magamutogatóan igyekszik megmutatni magát, de ha jelen van, akkor biztos, hogy hat, ha lassan is. Erre helyezném tehát a hangsúlyt, hogy ez az egyetem ne sikerekre törekedjen, hanem inkább a létben gyarapodjék, feleljen meg az egyetem, a katolicitás és a magyarság elvárásainak. Az itt tevékenykedő emberek, a krisztusi létben gyarapodjanak elsősorban. Ezt tartom a legfontosabbnak. Megint csak Eötvös Józsefet idézem: előfordulhat, hogy olyan lehetőségek adódnak a felelősen gondolkozó, cselekedni akaró ember előtt, amelynek elvégzésében biztosan nem fog sikert aratni, de elmondhatja utána; amit felismertem igazi kötelelességként, azt megtettem legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint. Ez engem nem deprimált, hanem felszabadít: nem sikerorientálnak kell lenni, hanem értéko-riantálnak.”

Bronzszobor az „emberkatedrálisnak”

SZÖVEG ÉS FOTÓ: KLING MÁRK

VARGA LÁSZLÓ MEGYÉSPÜSPÖK OKTÓBER 3-ÉN MEGÁLDOTTA MÁRTON ÁRON ERDÉLYI KATOLIKUS PÜSPÖK SZOBRÁT A KAPOSVÁRI NAGYBOLDOGASSZONY-SZÉKES-EGYHÁZ ELŐTTI TÉREN.

A szoboravató ünnepségen Szita Károly polgármester köszöntőjében így fogalmazott:

– Büszke vagyok, hogy városunk bronzba öntött emléket emel e nagyszerű honfitársunknak. Miként azt a Szentírásban, a Korintusiakhoz írt második levélben olvashatjuk: »Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság«.

Az Úr Lelke mindig ott volt Márton püspökkel. Amikor megfigyelték, mikor letartóztatták, amikor tíz eszendei börtönre ítélték, s mikor megtiltották, hogy a hívek közé menjen. Az Úr Lelke ott volt Márton püspökkel, s olyan szabadságban élt, melyet mi magunk is igyekszünk megélni úgy, s akként, ahogyan Ő tanította.

A trianoni békediktátum századik évfordulóján üzenhetünk-e többet, mást az utókornak annál, semmint, hogy a magyarság isteni védelem alatt áll? Hogy mindig voltak, s bizonyosan ezután is lesznek olyanok közöttünk, akik megnövelik bennünk őseink hitét, becsületét, szellemi és lelki erőit. – A polgármester szavai után dr. Kéki Zoltán, Kaposvár díszpolgára idézte fel a pillanatot, mikor a kaposvári zarándokokban megfogalmazódott a szoborállítás gondolata, majd Kövér László, Magyarország Országgyűlésének elnöke a vértanú püspök szavait idézte köszöntőjében:

„Az ember két világ polgára egyszerre. Lelkének gyökérszálai az éghez kötik, lábával a sáros földi utakon botorkál.”

– Márton Áron, életútja során embertársainak, nemzettársainak és híveinek reménységet nyújtott a reménytelenségben, emberséget az embertelenségben, hitet a hitetlenségben, magyarságot a magyarellenességben, székely öntudatot az árvaságban, s tetteivel visszaadta a szavak magyar értelmét, erkölcsi súlyát és emberi hitelét. – fogalmazott az Országgyűlés elnöke.

Az alkotást Varga László megyéspüspök áldotta meg, aki az áldás szavai előtt elmondta:

– Tiszteletreméltó Márton Áron püspök nemcsak imádkozta a Miatyán-

kot, hanem élte is. Így az egységnek, a kiengesztelődésnek volt munkálója, mert főpásztora volt szegénynek és gazdagnak, székelynek és románnak, magyarnak és németnek egyaránt. Erdély püspöke, az „emberkatedrális” olyan korban hirdette bátorsággal Isten országának örömhírét, mikor a hazug hatalmak gátlástalanul építhettek birodalmakat, s pusztíthattak népeket, nemzeteket. Márton Áron püspök nem a maga akaratát kereste, hanem a menyeyi Atyáét. Erre mondott igent a pappá és püspökké szentelésében. Egy életen át engedelmes volt annak, aki meghívta Őt, s semmi és senki nem tudta elszakítani Krisztustól, s az Ő akaratától. – fogalmazott a főpásztor.

Az ünnepségen közreműködött a Déryné Vándorszíntársulat, a Somogy Zenekar és a Somogy Táncegyüttes. Az alkotás Párkányi Raab Péter munkája.

A Ballagó idő nyomában

SZÖVEG: BODÓ IMRE
FOTÓ: LANG RÓBERT

„Ha mélyen magamba nézek, szeretetem határtalan határát egyetlen szó fejezte ki, egyetlen régi-régi szó, amiben élők és holtak benne voltak, s ez az érthetetlen, de nekem mindent jelentő szó mondta ki, hogy GÖLLE.”

(Fekete István: Ballagó idő)

Fekete István a Somogy megyei Göllében született 1900. január 25-én, Fekete Árpád és Sipos Anna első gyermekeként. Életének a legfogékonyabb korszakát töltötte el ebben a faluban. Ott került kapcsolatba a természet növényeivel, állataival és a település egyszerű, de értékes parasztembereivel, gyermekeivel, akik egy életen át meghatározták későbbi életét, így írói munkásságát is. Sajnos ott szembesült a halál tényével is, hiszen két kistestvérét, Antalt és Erzsébetet korán elveszítette. De legkedvesebb pajtása, Puska Péter is elhagyta, aki 8 éves korában tüdőbajban hunyt el. Az elemi iskolát Göllében kezdte el, majd Kaposvárra költöztek és 1910-től ott folytatta tanulmányait. A polgári iskola befejezése után a Felsőkereskedelmi Fiúiskolába került. 1918-ban hadiérettségit tett, majd bevonultatták katonának. Mint katona 1923-ban kezdte el a Gazdasági Akadémiát Debrecenben, majd 1925-ben át kérte magát Óvárra, ahol 1926-ban fejezte be tanulmányait. Nyolcévi katonáskodás után végleg leszerelt és Bakó-

Régóta kedvelt látogatóhely Fekete István szülőháza

cára került a Mailáth grófhhoz segédtitárnak, ahol 2 évet töltött el. Ott ismerte meg későbbi feleségét, Piller Edithet, az ottani körorvos leányát. A kétéves gyakornoki idő letelte után Ajkára került vezető gazdasítztnak, Nirnsee Ferenc birtokára. 1929. december 12-én vette feleségül Piller Edithet a bakócai római katolikus templomban. Ajkán születtek gyermekeik, 1930-ban Edit, 1932-ben István. Írói munkássága is ott bontakozott ki. A koppányi aga testamentuma c. történelmi regényével futott be, melyet 1936-ban írt a Gárdonyi Géza Társaság

regénypályázatára. Két évvel később pedig a Zsellérek c. regényéért megkapta az Egyetemi Nyomda nagydíját. Közben a Herczeg Ferenc szerkesztette Új Idők közölte elbeszéléseit, illetve Kittenberger Kálmán vadászlapja, a Nimród hozta le vadásztörténeteit. 1942-re már befürtött magyar írónak számított. Mint a Kisfaludy Társaság tagja, 1942-ben hagyja el családjával együtt Ajkát és a fővárosba költöztek. Budapesten a Földművelési Minisztériumban dolgozott 1948-ig. Ekkor a kommunista hatalom emberei eltávolították a minisztériumból, el-

A mandolin

SZÖVEG: LÉVAY MÁRIA

Ahogy múlnak az évek felettem, egyre többen távoznak el melőlem örökre, akik nemrég még életem fontos szereplői voltak. A gyász napjai nagyon lassan múlnak, ám ha hinni tudunk az örök életben, könnyebben elviseljük elhunyt szeretteink hiányát. Az emlékek pedig visszahozzák közénk őket, ha testi mivoltukban nem is, de lélekben mindig velük lehetünk. Emlékeim könyvét fellapozva egy kedves

történet jutott eszembe. Akivel mindez megtörtént, már szintén nincs közöttünk, de egykor sokat jelentett számomra a barátsága. Kedves, melegszívű, jószágos, mindig segítőkész, mosolygós lénye még nagyon sokáig fog hiányozni nekem. Hosszú évek óta élt már egyedül, ennek ellenére soha nem volt magányos. Településünkön nagy köztiszteletnek örvendett, hisz nemzedékek nőttek fel a keze alatt. Egész lénye kiegyensúlyozottságot, finomságot, mondhatni egyfajta bájt sugárzott. Jó volt vele ta-

lálkozni, hosszasan elbeszélgetni, mert társaságában elfeledte az ember a bűjáját. Gyermekei távol éltek tőle. Előbb az egyetem, aztán a főváros hoz kötődő munkalehetőség, majd a párválasztás, a családalapítás vitte el őket messzire, s az asszony magára maradt. Amíg dolgozott, kevésbé érezte a család hiányát, de nyugdíjazták, s ettől kezdve időmilliomos lett. Nem mintha valaha is unatkozott volna! Elfoglalta magát a kerttel, a ház körüli teendőkkal, s a gondolatai szárnyán bárhová eljutott, ha társaságra

sősorban a Zsellérek c. könyve miatt, melyben megírta, hogy Ajkán és környékén milyen kegyetlenségeket követtek el 1919-ben a vöröskatonák. A mások vallásos szellemisége és mély istenhite volt. Két évvel korábban pedig az ÁVH-emberei megverték, bal szemére megvakult. Az 50-es években egy időre mellőzték, majd az állat és ifjúsági regényei hoztak számára új sikereket. Sokan, tévesen ifjúsági írónak tartják, pedig írt regényeket, színdarabokat, filmforgatókönyveket, tudományos munkákat és tankönyvet is. Ezenkívül 168 verséről is tudunk, melyet az ajkai Irodalmi Társaság is jelentetett.

Műveinek ismertetése most nem célom, azt már sokan megtették az elmúlt évtizedek alatt. Csupán annyit jegyeznek meg, hogy mintegy 47 könyve jelent, eddig 11 nyelven. 2013-ban eladták itt-hon a tizmilliomodik kötetét, külföldön ez a szám másfélmillióra tehető. A XX. században nincs még egy magyar írónk, akinek ennyi könyve jelent volna meg, mint neki. Irodalomtörténészeink állítják, hogy Jókai után a legnépszerűbb magyar író. Csakhogy Jókai a XIX. században élt és alkotott. Abban az időben sokkal többet olvastak az emberek, sokkal több könyvet is adtak ki, és nem volt rádió, televízió és természetesen internet sem. De az is tény, hogy akkoriban a történelmi Magyarországra szabták a könyvek példányszámát.

Takáts Gyula kaposvári költő 1984-ben a volt lakóházukon elhelyezett emléktábla avatásakor a következőket mondta munkásságáról:

„Könyveiből a külföld a magyar tájat és embert, a magyar pedig a hazát ismeri meg. A legnemesebb honismereti mozgalom az övé! Egyéni utakon járó magyar író, aki jelentős műveket hagyott hátra. Könyveiből harmónia és tiszta egyszerű bölcsesség árad-sugárzik. Hitének mélysége vitte közel az elemekhez és az emberekhez. Szeretete egyetemes. Ahol magya-

rok élnek, írásait mint a hazához vezető kalauzt igénylik. Emigrációnk levelezése és hírei is erről vallanak. Ifjúságunk körében a nagy költészet, és a líra befogadására is előkészítő a Fekete István-i mű.” Az elmúlt 50 év alatt mintegy 30 általános iskola, óvoda és számtalan vadásztársaság vette fel nagy magyar írónk nevét. Több tucatnyi emléktábla, dombormű és szobor hirdeti emlékét falvainkban és városainkban. Tizenhét Fekete István- emlékhelyet tartunk számon kis országunkban. Ennyi emlékszóval, múzeummal egy magyar írónk sem büszkélkedhet. Legutóbb Zircen avattunk egy domborművet emlékére és tiszteletére.

Már 2015-ben ezek a tények feljogosítottak arra, hogy a Somogy és Tolna Megyei Értéktár Bizottságokkal közösen felterjesszük a Magyar Hungarikum Bizottsághoz példás életét és munkásságát. Sajnos döntés még nem született, de idei kettős évforduló és az a tény, hogy 25 éves lesz a dombóvári emlékhely / múzeum / reménnyel kecsegtet bennünket, mint az író nagy tisztelőit. Hiszem és vallom, hogy munkássága Magyar Hungarikum!

Dr. Kanyar Józseftől a Honismereti Szövetség egykori elnökétől idéznék, aki a göllei szobor felavatásán / 1999. augusztus 20. / többek között a következőket mondta:

„A falu tanítója volt az édesapja. A nemzet fia pedig a szépen beszélő magyar író, akinek már kapcsos díszkötésbe kellene kötni írásainak minden sorát, szépségét és szülőföld szeretetét, hogy megőrződjék, mint az imádságos könyvbe préselt szagos menta.”

Sajnos már 50 éve annak is, hogy nem lehet közöttünk. 1970. június 23-án hajnali fél háromkor érte a szívroham. 2004-ig feleségével és Bogáncs kutyával együtt a Farkasréti Temetőben pihent. 2004. augusztus 14-én, a göllei temetőben, mintegy 2,5 ezer ember jelenlétében megtör-

tént az újratemetésük. A gyászmisét Balás Béla kaposvári megyéspüspök celebrálta. Jókai Anna, az akkori Kegyeleti Bizottság és az Írószövetség nevében a következő szavakkal búcsúzott tőle:

„Nézem a sötétséget, de látom a csillagokat.”- Fekete István írta, ő hagyta ránk ezt a gondolatot. „Erre biztat minket, minden rendű és rangú jóakarátú embert. Nem lehet olyan sötét, hogy ne keressük a felhők mögött a csillagok rezzentésen fényességét. Nyugodjanak békében csontjai, de lelke igenis járjon közöttünk, nyugtalanítóan, termékenyítően és vigasztalóan!”

Ebből is látszik, népszerűsége töretlen. Sírjukon mindig van friss virág, koszorú, vagy mécses. Feleségének, Piller Edithnek elmondása szerint „Gölle volt számára a világon az egyetlen hely, ahol igazán ott-hon érezte magát.” Most végleg ott pihen kistestvérei mellett a göllei egyszerű parasztemberek és volt pajtásai gyűrűjében. Gölleiben született és oda tért vissza, most ott alusza örök álmát a Szent Vendel kápolna tövében.

Fekete István

Búcsú

Elmegy lassan a berek, az erdő,

El a nádas, a tél, a nyár.

A hegy a völgy, a nappal és az éjjel,

A szemem látta egész határ.

Elmegy? Talán mégsem egészen,

Meglátom tán az örök vízen,

Hiszen a Szépség maga az Isten.

S lelkemben ott lesz: hiszem, hiszem!

vágyott. Gyakran elidőzött gyermek- és ifjúkori emlékeinél, így jutott eszébe, rég feledésbe merült kedvenc hangszere, a mandolin. Bár zongorázni szeretett volna inkább, anyja mégis mandolin-órákra járatta. Egész úgyszeren használta már a hangszert, amikor egyéb fontosabb tanulnivalók miatt abba hagyta a mandolinleckéket.

Sok évvel később, amikor településünkre költözött, a költözködéssel járó felfordulásban leesett és összetört a mandolin. Bár ki tudja, hány éve már a kezébe sem vette, most egyszerre pótolhatatlan vesztésként könyvelte el. S amilyen gyarló is az ember, mindig az elérhetetlen után ácsingózik, ettől kezdve nem volt olyan nap, hogy ne gondolt volna tönkrement hangszerére. Napról napra jobban vágyódott egy új mandolin után, gyerekei előtt

nem egyszer hangot is adva elérhetetlen óhajának.

Egy karácsonyeste aztán megpillantott két egyforma csomagot a fa alatt, a gyermekei karácsonyi ajándékát. Izgatottan bontotta ki az egyiket, s a meglepetéstől szólni is alig tudott, mert egy gyönyörű szép mandolin feküdt a díszes dobozban. Legszívesebben azonnal kipróbálta volna, de előbb a másik csomagot, fia ajándékát is illet megtekintenie. Az igazi meglepetés akkor érte, amikor a csomagolópapírok közül előkerült lánya ajándékának iker-testvére, egy másik, az előzővel tökéletesen megegyező mandolin. Döbönt arcát látva, gyermekei fergeteges kacagásba kezdtek. Nem tehetett mást, velük nevetett ő is. Aztán mind-ketten elmesélték a mandolinvásárlás történetét.

Az egyik hangszert fia valahol az Északi-sark közelében, egy repülőtéren várakozva vette észre. Természetesen nyomban megvásárolta, hisz nem sejtette, hogy nővére ugyancsak mandolint szánt karácsonyra édesanyjuknak. Végül úgy döntöttek, ha már megvették, át is adják az ajándékot. Legálább lesz egy tartalék hangszer is, ha valamelyik meghibásodna. A nagy karácsonyi vigasság betetézéseként rövidesen kiderült, hogy az elmúlt évtizedek alatt édesanyjuk elfelejtett mandolinon játszani.

Azóta is ott lóg az asszony szobája falán egymás mellett, testvéri közösségben a két mandolin. Néha leakasztja a falról hol az egyiket, hol a másikat, kézbe veszi, s megpróbálja szóra bírni őket. Talán egy unalmas, havas, téli estén egyszer majd megszólal valamelyik?!

Alázat a szolgálatban

SÁRKÖZI BÉLA ÁLLANDÓ DIAKÓNUS 2015 ÓTA SZOLGÁL KAPOSVÁRON, A SZENT MARGIT – SZENT JÓZSEF PLÉBÁNIÁN. A KÖZÖSSÉG HAMAR ELFOGADTA, MEGSZERETTE. TEVÉKENY SZEREPET VÁLLAL AZ EGYHÁZKÖZSÉG ÉLETÉBEN. IGE LITURGIÁT TART, ÁLDOZTAT, KERESZTEL, TEMET, FIATALOKKAL FOGLALKOZIK, SZÜLŐKKEL DISPUTÁL, ZSOLOZSMÁT VEZET, BEÜL A RÓZSAFÜZÉRT IMÁDKOZÓK KÖZÉ, KATEKUMENÁTUST TART, ÖREGEK OTTHONÁBAN LÁTOGAT, IMACSOPORTOT GONDOZ, GITÁRRAL SZOLGÁL, KARITÁSZ CSOPORTOT VEZET.

SZÖVEG: VÖRÖS KLÁRA
FOTÓ: KOVÁCS TIBOR

– *Isten a meghívó, Ő cselekszik bennünk. Téged mikor hívott szolgálatra Jézus?*
– 17 éves koromban kaptam a hívást. Egy ifjúsági közösségben megtapasztaltam Isten gondviselő szeretetét. Jó papok voltak velünk, összefogtak minket. A közösségi élet, a papok tanítása, a szeretet formált, s igazságokat látottam meg velem. Úgy éreztem, hogy ezt a megismert igazságot tovább kell adnom. Mint Szt. Pál mondja: „hirdesd az evangéliumot, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan.” (2Tím 4,2) Papnak készültem. Szüleim először aggódtak, de előttük is vállaltam döntésemet. Miután meggyőződtek arról, hogy nem valaki rábeszélésére, hanem szabad akarattal választottam a hivatást,

támogattak. Elindultam tehát az úton. A konkurzus alkalmasnak talált, de a teológia előtt teljesítenem kellett a 2 év katonai szolgálatot. A teológiai tanulmányokra, a bentlakásos időszakra ma is csak a hála és öröm érzésével gondolok. A három év szeminárium a korlátaival és gyönyörűségeivel meghatározó szellemi-lelki töltekezést adott. A teológia elvégzése után azt választottam, hogy családsként legyek Krisztus eszköze.

– *Az igazi evangelizátor úgy él, hogy kérdezzenek tőle. Megszólítottak-e már életéről kérdezve?*

– Nagyon sokszor. Az életünket nem tudjuk elrejtetni, nem tudunk mást mondani, mint ahogy élünk. Mindig arra törekedtem, hogy amit teszek, azt határozottan, de szelídséggel tegyem. Szeretettel szóljak. Így őrizzem meg a helyes tanítást. A visszajelzések min-

dig megerősítenek. Úgy vélem, az ember először legyen ember és azután keresztény. Különbözően nincs meg az alap, amire a keresztény életvitel építhető. A Szent Margit-templomban, többek között ezért is kezdeményeztem, hogy legyen szülődisputa. Amíg a gyerekek hittanórán vannak, a szülőkkel az átadandó értékekről beszélgetünk. Az tud csak igazán boldog lenni, aki tud az általános emberi értékekre építeni.

– *Hogyan fogalmaznád meg a diakónusi identitásodat?*

– Az én identitásom az alázatos szolgálat. A diakónusoknak nincs jelmondatuk, de a felszenteléskor választottam magamnak a 76. zsoltárból: „Onnét van sajnó sebem, hogy az Úr keze most másként érint!” A diakónusi szolgálatra kaptam hívást. Az Úr a közösségbe küldött, a családok közé. Családsként van közöttük feladatom. Egy célért, velük együtt haladva. Az egyházi rend szentségének ez a fokozata különösképpen arra küld minket, hogy odafigyeljünk a szükséglet szenvedőkre. Amikor Úrnapi körmenetet vezettem a Szent Margit-templomban, számomra is érzékelhető volt a hívek élménye, a megélt hitesemény. Ennek kapcsán fogalmaztam meg magamnak, hogy szeretném az ilyen pillanatok erejét, ízét megéreztetni minél több emberrel. Akkor vagyok a helyemen, ha emberi léptékű közösségbe tudom vezetni a híveket, s önkéntes feladatomat nagylelkűen végzem.

– *A II. Vatikáni zsinat Egyházat megújító szándékának megfelelően, a diakónusnak fontos szerepe van az új evangélicizációban. Vezetél-e már az „utcatól az oltárig” valakit?*

– Az Alpha kurzusokon 20-25, a katolikus vallással most ismerkedő vagy vallásgyakorlásában megakadt, felnőtt beszélgetünk tizenegy héten keresztül. A visszajelzések és a tapasztalatok alapján mindenki gyarapodott valamilyen életvitelt meghatározó, gyakorlati tudással, elméleti támasszal. Közülük többen, meg is keresztelkednek. A legemlékezetesebb eset kispap koromból ered. Együtt voltam a kórházban egy párttitkárral, sokat beszélgettünk, majd elváltak útjaink. Rá húsz évre talákoztam a feleségével, aki egy összejövetelel felfigyelt a nevemre. Elűjságolta, hogy a beszélgetéseink hatására, megtért a férje.

– *Beszélgj eddigi hitoktatói tevékenységedről!*

– Iszkaszentgyörgyön, előző szolgálati helyemen, tanítottam az iskolában 1-8. osztályban és hitoktattam a plébánián is. Felkészítettem az elsőáldozókat és a bérházasokat, foglalkoztam ifjúsági csoporttal is. Bárhol tevékenykedtem, a célom az volt, hogy bekapcsoljam őket az egyház-közösség életébe. Élményt nyújtsak, a jónak és az örömmel az élményét. A hitre nevelés környezete fontos, meghatározó. A gyermek és a felnőtt közelsége alkalmas az őszinte érintkezésre, ezért szerveztem 30 éven keresztül kirándulásokat, táborozásokat, évi 3-4 alkalommal. Családpasztorációval is foglalkoztam. Feleséggel együtt kerestük azt a közösséget, ahol a gyerekek is ott lehetnek. Ezt a munkát folytatam Kaposváron, s immár hagyománya van a plébániás családok táborunknak.

– *Említs meg néhányat a terveid közül!*
– Kiemelten szeretnék foglalkozni a minisztránsokkal. Át akarom adni a liturgia szépségét. A minisztránsi teendők a szeretet miatt kell, hogy szépek legyenek. Az Oltárszentségben ott van Jézus meghitt közelsége. Az ifjúsággal való foglalkozás egyéb területeiben is szeretnék részt venni. Szükség van rá, hogy ismét legyen egy erős ifjúsági közössége templomunknak. Fontosnak tartanám a Biblia-akadémia elindítását. Keresem annak a lehetőségeit is, hogy az evangelizáció számára a technika által nyújtott lehetőségeket jobban kihasználjam.

Sárközi Béla hitelesen és lélekkel tud beszélni. És éppen ez minden szentelt szolgálat feladata: hogy a lelkesedést átadja, hogy tanítson, megszenteljen, vezessen. A diakónus közel van az Oltárhoz, s a diakonátus szentségi kegyelmét úgy kamatoztatja, hogy elősegíti a keresztény közösségek megújulását, megerősíti a hívek kapcsolatát az Oltárral, Jézussal.

Folynak a munkálatok a székesegyházban

SZÖVEG ÉS FOTÓ: KLING MÁRK

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára tekintette meg október 14-én a kaposvári Nagyboldogasszony-székesegyház tavasszal elkezdett felújítási munkálatait.

– A belső térben a padlóburkolat teljes cseréje mellett padlófűtés kerül kialakításra, illetve az elektromos és gyengeáramú hálózat fejlesztésén is dolgozik a kivitelező – emelte ki Mohay Gábor főépítész, majd hozzátette: kibővítésre kerül a szentély, hiszen 1993 óta Kaposvár püspöki székhely, s ebből a funkcióból adódóan tágasabb liturgikus térre van szükség a templomban.

– A székesegyház Kaposvár szimbóluma, s ha itt állunk előtte, eszünkbe jut, hogy számtalan gyermeket kereszteltek ebben a templomban, s eszünkbe jut az is, hogy rengeteg pár mondta ki itt a boldogító igent – hangszílyozta Gelencsér Attila, a térség országgyűlési képviselője. Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára elmondta: a keresztény hit meg-

erősítésére napjainkban még nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A beruházásokkal az egyház hitéleti, közösségi és kultúra építő tevékenységét kívánják támogatni. A politikus továbbá kiemelte, hogy a tavalyi év folyamán 1,1 milliárd forintot, idén és jövőre pedig fél-félmilliárd forintot biztosítanak a beruházásra.

A felújítási munkálatok várhatóan 2022. húsvétjára készülnek el.

Áldás az új hangtechnikára

SZÖVEG: KISS KÁLMÁN
FOTÓ: SZABÓ ANDREA

Kiss Iván c. prépost, esperes-plébános a marcali Gyümölcsoltó Boldogasszony plébániatemplomban október 25-én megáldotta azokat az új hangtechnikai eszközöket, melyet a Fény Gyermekei Katolikus Zenekar a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által kiírt hangszerpályázatán (HP-046 azonosító számú) pályázati forrásból nyert, valamint önerőből szerzett be. Erre azért volt szükség, mert az együttes tagjai önkéntes alapon és saját hangszereiken játszanak a fellépéseiken. Éppen ezért az idő múlásával szükségessé vált új hangszerek és korszerű, saját hangtechnika,

valamint az ezekhez szükséges tartozékok beszerzése is, hogy a zenekar szolgálata még élvezetesebb legyen. Ságvári Róbert zenekarvezető örült az új elekt-

roakusztikus gitárnak is. A hangszerpályázat nagy segítséget jelentett a zenekar további működésének, technikai eszközeinek hosszú távú biztosításának.

Püspöki misén ünnepelték négy évtizedes zenei szolgálatát

„Evezz a mélybe, s vedd ki a hálód!”

SZÖVEG ÉS FOTÓ: KLING MÁRK

SZEPTEMBER 27-ÉN, VASÁRNAP ÜNNEPELTÉK HORVÁTH ZOLTÁN, ZOLA GITÁROS-ZENEI SZOLGÁLATÁNAK NEGYVENEDIK ÉVFORDULÓJÁT A KAPOSVÁRI SZENT IMRE-TEMPLOMBAN. A SZENTMISE ELEJÉN TOMANEK FERENC PLÉBÁNOS FEJEZTE KI HÁLÁJÁT ÉS KÖSZÖNETÉT A SZOLGÁLATÉRT, MAJD A PLÉBÁNIA NEVÉBEN EGY GITÁRRAL AJÁNDÉKOZTA MEG A ZENEI SZOLGÁLATTEVŐT.

A szentmise főcelebránsa Varga László megyéspüspök volt, aki előbb a keresztény gitáros-könnyűzenei előadó és dalszerző, Ferenczy Rudolf Dax köszöntő sorait tolmácsolta, majd főpásztori áldásában részesítette Zolát.

Akarsz-e önként, szabadon, szeretetből függeni a mennyei Atya akarától? – tette fel a kérdést a főpásztor homíliájában. – Ha igen, akkor krisztusi leszel! Krisztus lelkületével leszel jelen az egyházban, s a világban.

Zola 40

SZÖVEG: LELOVICS LÁSZLÓ

Előre bocsátom, hogy nem tudok mindent róla - de azért elég sokat, hiszen mi ketten vagyunk a legrégebbiek ebben az énekkarban. Ha csak felsorolnám, hol énekeltünk, már az is hosszú lenne, ezért igyekszem úgy rövidre fogni, hogy mégse legyen túl száraz.

A Pannonhalmáról hazajött srác lelkesen tanulni kezdte a templomi gitáros éneket Kővári Katitól, azután önképzéssel folytatta. Később, már érettebb korában zeneiskolába beiratkozva Nagy Dénestől tanulta a klasszikus gitározás alapjait. Még nem volt 'felkészült gitáros', mikor vezető hiányában átvette plé-

bániánk 'gitáros parancsnokságát' Pázmány Lajos plébánosunk idején. Ekkor mellig gázoltunk a kommunizmusban, és ezzel a gitározással mélyen a tilosban. Azért ez izgalmas kihívás is volt akkoriban. Még nem sejtette, hogy lesz majd egy 'nagy kék könyv' (Énekelj az Úrnak), amiben már az ő szerzeményei is ott vannak, és a magyar fiatalok – hazánkban és külföldön – megtanulhatják dalait. Azt sem, sejtette, hogy majd készíthet saját dalaiból egy műsoros kazettát.

Kezdetben a vasárnap esti miséken énekeltük, majd jöttek az újabb és újabb generációk, lett több gitáros csoport is. Termelt az elvetett mag. Ma már csak csütörtök esténként, és a hónap utolsó vasárnapi miséin énekelünk mi 'öreg' kiegészülve pár fiatalal. Elkezdte az utánpótlás nevelését is: a

próbákat a kicsikkel, aztán a kicsikből nagyok lettek, majd ezt a feladatot Roninak adta át, és újabban Hegedűs Eszti folytatja.

Nagy ünnepeken (főleg Húsvétkor) mindig valami nagyobb vállalkozásba fogunk. A mai napig készülünk gitáros oratóriumokkal, keresztutakkal – ha a vírus engedi, valószínűleg most is. Énekeltünk virrasztásokon, Szentlélek szemináriumokon, lelkigyakorlatokon is, és sok fiatal templomi esküvőjét emlékeztetéssel tettük. A templom falain kívül városunkban, megyénkben, de még külföldön is, ami a kommunizmus idején elég merész volt.

Gyalogos zárandoklatokat szervezett Farkas Géza regnumi mintára Andocsra. Ez falumisszió lett, mert a falvakban este beszélgettünk magányos papokkal, helyi érdeklődőkkel. Sok

Másokat is Krisztushoz vonzó életed lesz!

Amikor Jézus találkozik Péterrel és a társaival, akkor azt kéri Pétertől: evezd a mélybe, s vedd ki a hálód! Ezt azután kéri, hogy Péter beszámol arról, hogy egész éjszaka fáradoztak, de semmit sem fogtak.

Naponta vannak olyan helyzetek az életünkben, mikor kudarc, eredménytelenség, sikertelenség kísért bennünket. Jézus azt kéri tőlünk – ha forgatjuk Isten igéjét, ha a szívünkbe írhatja a Szentlélek által az örömhírt, Isten az Ő szavát –, hogy evezd a mélybe, s vedd ki halfogásra a hálód! Péter azt mondta Jézusnak: a Te szavadra kivetem a hálóm!

Ha szeretjük Isten igéjét, s ha örülünk neki, akkor megtanulunk engedelmessé válni az Ő szavának. Vágyakozva fogjuk várni, hogy beteljesedjen Isten szava az életünkben. Legyen bennünk Isten igéje életünket átalakító történés! Ha szereted Isten szavát, ha örülsz neki, ha hiszel benne, akkor megvalósítod Isten akaratát, mely szentté fog tenni! Elvezet az örök életre, az üdvösségre, Isten dicsőségére. Kell ennél több? Nekem nem! – fogalmazott a főpásztor.

A prédikációt és a hitvallást követően Zola barátai, közösségi- és zenésztársai fohászokdalt az Úrhoz, a Szentlélek támogató segítségével kérve a további szolgálathoz, majd a szentmisét követően örömmel, dicsőítéssel folytatódott a közös ünneplés.

faluban életükben először láttak-hallottak gitáros misét. Többnyire a nénik (+ egy-két bácsi) csodálkoztak, hogy „Ennyi fiatal ilyen modern vallásos dalt énekel, meg zenélnek hozzá olyan, nyeles izékkel!” (gitárral).

Jártunk országos ifjúsági találkozókra (Nagymaros, Máriagyúd, Hajós) - Zola így ismerte meg Ágit, akit feleségül vett. Mi is megszerveztük saját megyénk ifjúsági találkozóit éveken át Hajóson, majd Andocson. Sok fiatal (a kiváló előadók és a kiscsoportos beszélgetések, ismerkedések mellett) épp a gitáros zenénk vonzott. Egyre több helyen kezdtek alakulni csoportok. A régi rendszer idején az ifjúsági misszió is bátor húzás volt.

Több alkalommal részt vettünk Budapesten az ÉKE (Életünk Krisztus Egyesület) rendezvényein, ahol meg-

ismerhettünk hasonló zenekarokat, és mi is bemutatkozhattunk néhány dallal. Városunkban néhány alkalommal általános iskolákba hívtak, de két éven át a zeneiskolában is szerepeltünk karácsonyi műsorokkal. A rendszerváltás után voltunk a Klebelsberg kollégiumban, a katolikus gimnáziumban többször is. Ekkoriban már különleges helyeken is énekelünk – börtönben, hajléktalan szállón, és idősek otthonában. Ez is misszió volt a lelkek megtöltésére, ébresztésére. A szállón a dalok után többször is beszélgettünk a hajléktalanokkal, akik még meg is könnyezték egy-két énekünket.

Külföldön főleg templomokban énekelünk vegyeskarunk, 'leányvállalataként'. A finnknél utcazenéltünk, Erdélyben az ottani magyarokkal találkoztunk.

Volt néhány év, mikor 'csapatépítésként' Szőlőgyörökön nyári lelkigyakorlatot tartottunk magunknak egymás jobb megismerése, és új lendületvétel miatt. Zola néha szólóban vagy másokkal énekelte vallásos tárgyú kiállítások megnyitóján, egyházmegyei rendezvényeken, a KÉSZ (Keresztény Értelmiségi Szövetsége) ünnepélyesebb találkozóin, gyakran a munkahelyén kollégáival, és néha a Hospice rendezvényein. 1993-ban Balás Béla püspökünk kiküldte Franciaországba egy egyhetes nemzetközi könnyűzenei találkozóra. Ezen nyolcan vettek részt Magyarországról, köztük Dax, Borka Zsolt, Silye Jenő Gergő fia. Biztos, hogy van, amit kihagytam, de nem csoda, olyan sokminden történt, és van, ami az emlékek rostáján kihull. Köszönjük Zola, és Isten áldja további szolgálataidat!

Palackposta a jövődönök

Harmincéves a kaposvári Szent Imre Plébánia

SZÖVEG: LŐRINCZ SÁNDOR

„A Szent Imre a tolerancia helye. Itt megfér egymás mellett a karizmatikus és a konzervatív, a taizéi a capella, a vegyes kar és a gitáros zene. A Szent Imre elviseli, hogy úrfelmutatáskor az alkalmi csegettőzzenekar nem egy ritmusban rázza, viszont annál hangosabban, hiszen tudja, hogy ilyeneké az Isten Országá.” Rajnics Péter, a kaposvári Szent Imre-templom képviselőtestületének világi elnöke írta ezt a plébánia 30. évfordulója alkalmából megjelent Ego sum via, veritas et vita című kötetbe. A fiatal orvos hiszi: a püspökké lett korábbi plébános, Varga László atya utódja, Tomane Ferenc képes megújulva gazdagítani a közösség lelki-spirituális életét. Az itt szolgáló egykori káplán, aki plébánosként tevékenykedik, a kötet bevezetőjében azt vallja: ajándék volt bekerülnie a közösségbe, látni a sokszínűséget, megélni a papi feladatok korábban elképzelhetetlen változatosságát, s hálás az itt kialakult barátságokért; megtartó és bátorító erőnek tartja mások őszinte hitét, keresését, szolgálatát.

Varga püspök így emlékezett: „Egy fecske nem csinál nyarat, de a nyár meghozza a fecskét” – írta Balás Béla püspökölődöm az első, húsz éve megjelent jubileumi kötetünkbe. Igaza lett, a nyár meghozta a fecskét, mert számomra a

szentségimádás „nyarát” jelentette ez a huszonnégy év, amelyből sok-sok ajándék és bőséges gyümölcs érett be. Olyan lett az egyházközség élete, mint a „folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejében megtermi a gyümölcsöt”.

Az itt szolgáló káplánok közül hadd emeljem ki Fábry Kornél atya vallomását! A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus főtítkára így fogalmazott: „Amíg ott voltam, a plébánián dolgozók tudták, hogy az íróasztalomnak van egy csokival teli fiókja: jobb oldalon felülről a második. Innen bárki nasizhatott, ha egy kis édességre vágyott munka közben. Igyekeztem mindig teletölteni. Mág megmaradt bennem az utolsó reggeli szentmisém végén, amikor egy hatalmas üres kosarat kaptam búcsúajándékba a hívektől, majd megindultak a gyerekek, mint amikor gyertyát tartanak az evangélium alatt, de nem gyertyát, hanem mindenféle édességet hoztak előre, és csordultig telerakták a kosarat. Nem tudom, ki árulta el nekik, hogy édesszájú vagyok... Minden esetre az íróasztalom úgy hagytam ott, hogy a második fiókja tele legyen.”

Papi életutak is indultak e helyről. Köztük Rumszauer Miklós atyáé is, aki a barátságok és kötődések helyének tekinti a Szent Imrét. Az együvé-tartozás élményét itt élte meg először. „A 70-es évek közepét írtuk, amikor a fiatalok egy kis

csoportja „szálláshelyet” és „fészket” keresett. Amolyan befogadó-helyet, ahol eleinte szívesen látott, majd később hazaiakká és házigazdákká váló vendégekként élhették a hitéletüket. Nagy dolog volt ez akkoriban, és bátor tett! Pázmány atya volt oly bátor, hogy befogadott minket. Az ő igényje kellett ahhoz, hogy ez a kics csoport szárnyra kapjon és rengeteg gyümölcsöt teremjen. Többek közt az én hivatásom gyümölcsét is. (...) Mit jelent a Szent Imre-templom nekem? Az ifjúságom színhelyét. Az orgona-illatú májusi litániákat, a zengő kóruspróbákat, a hajnali roratékat, az át- és átélmedkedett prédikációkat, újmisém színhelyét...”

Ahogy végigolvastam mintegy öttucatnyi hívő rövidebb-hosszabb vallomását, érzékelhetővé vált: ez az ünnepi kötet palackposta; üzenet a harmadik évezred keresztény emberének – megmutatván mindazt, amit egy templom, egy plébánia ajándékba adhat az istenkeresőknek. A vallomástevők – van közöttük tizenéves és száz felé tartó – elmesélik mindazt, amit köszönhetnek. A Teremtőnek, egymásnak, közösségeknek, nagy találkozásoknak, homiliák kijózanító bölcsességének. Az „egyberostált” vallomásfüzér hiteles képet ad arról, hogy a kegyelem „áramutéseire” mindannyiunknak szüksége van, ehhez azonban cselekvő hit szükséges. Ma is felidézöd-

A Periferic Records ajánlata

Református énekek XVIII.

Bámulatos a Periferic Records – kiemelten a Magyar Örökség-díjas Böszörményi Gergely igazgatónak és lelkes munkatársainak – régóta önként vállalt, országo-

kat átívelő, nemes missziója, mely során a (magyar) református dallamkincs népszerűsítésén fáradozik, s teszi mindezt úgy, hogy a földet közelíti az éghez. A muzsika, a szárnyas szó kinyitja a lelket – énekesét, közönségét egyaránt –, hogy még intenzívebb legyen a transzcendens élmény, még egyértelműbbé váljon az üzenet: bizony van mit megköszönni az Egek Urának, az Égi Karnagynak. Azt is, hogy ily nagyszámú tehetséget adott a Kárpát-Hazába; zenészt, karmestert, és énekest, akik Isten előtt hódolva, közönség elé kiállva vallják meg hitüket – kínálva hallgatóiknak egy gazdagabb, igazabb, hitelesebb világot. A Református Énekek immár 18. CD-lemeze azt az erőt sugározza, amit a hit kínál mindannyiunknak, hiszen hittel még arra is képes, hogy hegyeket mozdítson. Ezúttal 14. határon innen és túli protestáns kórus randevűzött, s vagy másfél tucat karnagy ügyelt a kiváló hangzásra a Művészetek Palotájában. A 2019. június 29-én rögzített, nagyszabású, emelkedett hangulatú, ígerészek felolvasásával gazdagított koncert-istentiszteleten

Steinbach József dunántúli református püspök mondott imát és adott áldást. (A felvételt DVD is örzi.)

gigászi titka a kereszténység.”

Rozsos Gábor tanár, költő verssel hajt fejet az évforduló előtt: „és mindennap megvallani / talán csak magunkban szólva / a felettünk való törvény / igazát – / harmadnapon feltámadt / a halottak közül – / a törvény / felettünk való igazát / talán csak magunkban mondva / de mindennap megvallani – olvashatjuk és mindennap... című megrendítő versében. A templom ikonikus alakja, Gallai István mérnök, közgazdász, aki több mint 85 (!) éve tagja a templomi kórusnak, emlékezésében sorra veszi megvalósult ötleteit, majd így ír: „Egy tíz év előtti hajnalon álomban zúgást halottam. A zúgásban egyre inkább felerősödött egy hang, ami a

nek bennem Balás Béla emeritus megyéspüspök egyik búcsúi lelkigyakorlaton mondott szavai: „Jézus szava nem cirógatás, hanem mozgósítás. Nem elég örízni a Kincset; a kérdés az: észrevetted és sokszoroztad-e a jót. S mivel Isten álma az volt, hogy legyünk boldogok, ezért ha ránk tör a depresszió, bele kellene lapozni az Újszövetségbe. Az öröm

következő két szót ismételte: „Van, szeret!” Végül ez a szózat már-már olyan bántóan erős lett, hogy felébredtem rá. Elkezdtem gondolkodni, mit is jelent ez az üzenet? Végül is az rögződött bennem: Isten van, és szeret téged is, és minden embert. Azóta ezt hirdetem a bejáratnál kirakott kis könyvjelző cédulákon, hogy: „Van, szeret!”

Szörényi Péter hajdani karácsonyi pástorjátékról ír lebilincselő liraisággal. Nagyné Terestyényi Csilla, egykori sekrestyés, irodavezető így nosztalgiazik: – Emlékszem arra az időszakra, amikor három buszt indított a Szent Imre Plébánia az országos karizmatikus találkozókra, ahonnan a Szentlélek által feltöltődve, szinte röpülve érkezünk meg. Abban az időben 80 fős Szentlélek-szemináriumokat szerveztünk, évente többet is. Ezekből a csoportokból több ma is aktívan működik; tagjaik közül szerencsére sokan szolgálnak város- és országszerte. Kitörölhetetlenek belőlem azok az érzések is, amikor az Ausztráliából visszatért ferences szerzetes, a kaposvári katolikus gimnázium második igazgatójának, Marik Tamás atyának humorral, jókedvvel, derúvel fűszerezett homíliáit vagy Szentlélek-szemináriumi tanításait hallgattuk oly lelkesen. Mint ahogy örökre megmarad bennem a képtáncoló hívek sokasága a templomban, ugyanis Varga Laci atyával, szívünkben mérhetetlen örömmel, a Szentlélek indítására körbetáncoltuk a templomot... Tanúságtevő kötetet vehet kezébe az olvasó, aki osztja Balás püspök igazát: „Az egyházi évben, a templom istentiszteleti rendjében, a szentségi találkozásokban sokkal több kincs van, mint amennyit mi el tudunk képzelni. Nem csupán a mennyországba jutásért tartozunk ide. Napjaink, éveink azért peregnek, hogy a célt elővételezzük, begyakoroljuk a jövőt, vagyis a szeretet embereivé váljunk. A következő harminc év most kezdődik.”

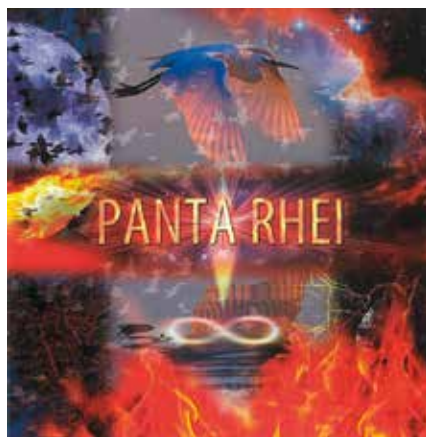
(Ego sum via, veritas et vita – Szent Imre Plébánia, Kaposvár, 2020)

Kárpát-medencei Magyarok Zenéje

A „8 koncert – 8 ország – egy nemzet”-sorozat keretében rendezték meg a Kárpát-medencei Magyarok Zenéje című koncertet. A 2019. november 17-én a Pesti Vigadóban rögzített, sodró lendületű, DVD-n is látható koncerten a kárpátaljai Borzavári népzenekear, Csernik Szende székely mesemondó, Szokolay Dongó Balázs és Kubinyi Júlia, a szintén kárpátaljai Sodró népi együttes, valamint a Magyar Örökség-díjas Misztál együttes lépett fel.

Panta Rhei

Tizenöt szám ad izelítőt a klasszikus zenéi feldolgozásokat, progresszív rockot játszó Panta Rhei Zenekar művészetéből, amelynek P. R. Computer című lemezét – ezen elektronikus zene hallható – százezer példányban adták el. Peer Gynt Szvít, Toccata, Kaleidoszkóp, Mandarin, Trópusi láz, Hullámverés, Emlékeim, Erdei séta, Pacifico – néhány cím a fergeteges lemezről, melyen Bartók Román

táncok című műve is elhangzik, különös értelmezésben és előadásban.

Nostradamus 2.0

– Meg nem született látomások

A Solaris Zenekar legújabb korongja „soha meg nem született jövődölésekről” szól. Csupa olyan sorsfordító eseményről, ami nélkül a világ nem lehetne olyan, mint ami-

lyen lett. Hogy ez jó vagy rossz? Egyikünk sem sejtí. Mindkét útról vannak képzeteink, és ezek a képzetek inspirálták ezt az albumot.” – írják magukról az alkotók.

(A CD-k beszerezhetők:

Periferic Records - Stereo Kft.

H-1114 Budapest, Bartók Béla út 59.

tel.: +36-1-385-63-43

stereo@kft@gmail.com)

Legyetek követői(m)

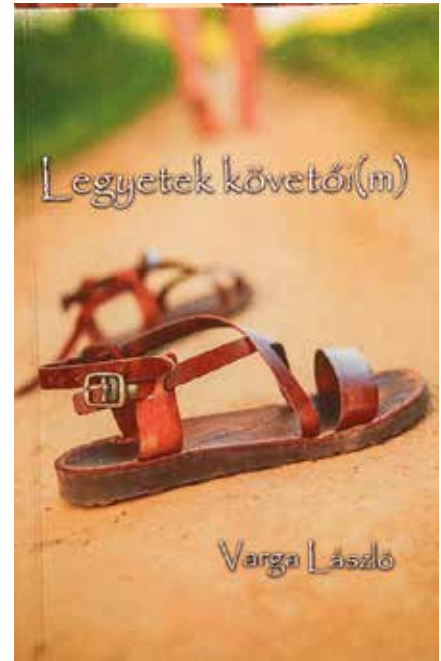
SZÖVEG: TURBÉKI BERNADETT

Nem kell mindig vidámnak lenni, ha nem jön őszintén, nem kell egy könyvajánlónak mindig rábeszélnie az olvasásra. Most egy szomorú könyvajánlót tart kezében az olvasó, ám a szomorúság meghozhatja a kedvét az olvasáshoz, és ha megfogadja a könyv sorait, vidám, kiegyensúlyozott lehet önmaga, és az élete is kerekébbé válik...

Legyen ez a könyvajánló most egy ön-vallomás, egy tanúságtétel! Halogattam. Nekikezdttem, aztán félbehagytam. Mindig más volt fontosabb, mint Varga László kaposvári megyéspüspök Legyetek követői(m) lelkigyakorlatos könyvének elolvasása. Ha akkor végigolvasom, amikor megkaptam, most nem lennék egy nekem teljesen ismeretlen, riasztó élethelyzetben, amelyben már csak Isten segítségét kérhetem. Sajnos, későn figyeltem a sorokra, amelyek megmenthettek volna. Megmenthettek volna: egy túlságosan elkényelmesedett helyzetből kitörhettem volna. Megmenthettem volna. Volna, volna, volna...! Már késő! Feledékeny voltam, a napi rutin mellett elfelejtettem, hogy a Jóisten mit adott nekem ajándékkul. A lelkemet. Az Ő Szentlelkét. A Szentlelkét lehelte belém,

mint mindenki másba, de én nem törődtem vele. Sőt, azzal sem törődtem, hogy két lélek közötti kapcsolatot ápolni kell, nem szabad belekényelmesedni. A hit, a remény és a szeretet kéz a kézben járnak, és én elfelejtettem ezt. Sajnos elfelejtettem, hogy mindenkinek szeretetet kell adnom, aki közel áll hozzám. Mindenkinek! Valaki lassan, folyamatosan, akaratomon kívül kimaradt. Valaki, akinek a legfontosabbnak kellett volna lennie. Sajnos ő sem olvasta a sorokat, amelyek arról szólnak, hogyan ne törjön darabokra a lélek. A Szentlélek, amelyet belénk lehelt az Isten. És hogyan rangsoroljunk, hogy a hitünk, a reményünk és a szeretetünk is fontos maradjon, amely által az egymás iránt táplált szeretetet is megtanulhatjuk befogadni.

Varga László – vagy nekem, mint oly sokaknak: Laci Atya -, világosan, tisztán, érthetően leírja könyvében, a Legyetek követői(m)-ben, hogyan kell cselekednünk. Hogyan kell az isteni tanításokat, Jézust követnünk, tisztelnünk, és ápolnunk a Szentlelkét magunkban, és azokban, akiket Isten mellénk rendelt társnak. Hívhatjuk, szólíthatjuk hangosan a Szentlelkét, de csendben is imádkozhatunk hozzá. Azért, hogy jobbá váljunk, akkor is, ha úgy érezzük, késő. Ha másoknál nem is, Isten-

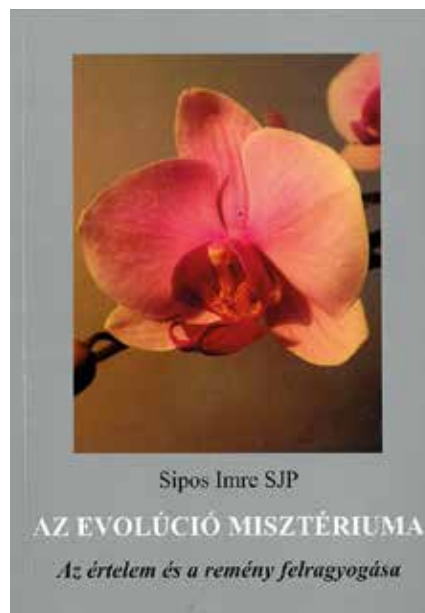
nél mindig van egy utolsó utáni esélyünk a szeretetre...

A kötet megvásárolható a www.ateeted.com weboldalon.

Az evolúció misztériumáról

SZÖVEG: LŐRINCZ SÁNDOR

A „Személyes Szeretet” vonzásában fogant Sipos Imre, a miklósi Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Szerzetesek tudós papja Az evolúció misztériuma című, legújabb kötetében az olvasó gondolatait régi ellentmondások, ok-okozati összefüggések, bizonyítások felfedezése felé tereli. Arról értekezik bibliai ígérések, kutatási eredmények és irodalmi hivatkozások felsorakoztatásával, miként egyeztethető össze a természettudományokkal foglalkozó személyek számára évtizedek óta a materialista csendes evolúció a Teremtő szándékával. Azzal a misztikummal, amely szükséges a teremtett világ, vagy éppen hús-vér embervoltunk felfedezéséhez, megismeréséhez, megértéséhez és megismertetéséhez. A biológus szerző, aki számos rangos helytörténeti munkát követően korábban is „kóstolgatta” e korlátok közé nem szorítható témát, a darwinizmus megállapításait görcső alá véve vezet bennünket végig a fejlődés fő állomásain, s az egyetemi biológia előadások mélységével, szemínáriumok gyakorlatiasságával, a filozófia és teológia tudományát segítségül hívva jut el

a szintézisig. S teszi mindezt érthetően, látón és láttatón – élményt kínálva a nem kellően „vájtfülvű” olvasóinak is. A többsejtűek megjelenésétől jut el az em-lősöki, majd az emberi fajig, és vizsgálja

az agyműködést éppúgy, mint a bennünk zajló lelki folyamatokat – igazat adva Há-mori professzornak, aki szerint: „Soha nem ismerheti meg egészen az emberi agy az emberi agyat.” Ha marginálisan is, de szó esik lelki katasztrófákról, valamint belső iránytűnkéről, a lelkiismeretről, Isten bennünk élő szaváról, ami mindig jelez. Értelem, valóság, megismerés, hit, misztérium és remény sajátos elegyében érthető és értelmezhető Sipos Imre atya könete, amelynek olvastán az ember úgy érzi, kifényesedtek a gondolatai, de fényesebb lett a lelke is. A kegyelem kerete cím alá sűrített lírai tanúságtétele azt is megmutatja számunkra, hogy íróként és papként is hiteles személy. S míg akadnak ilyen széplelkek az egyházmegyében, addig a híveknek nem kell attól tartaniuk, hogy elpártolt mellőlük a remény. Igaz, nem árt naponta nyomatékosítani: „Felül-múlhatatlan kegyelem, amikor megtapasztaljuk hitünk örömét és győzelmét. A teremtett világ a létével dicséri alkotóját. Egy ásvány a szépségével, a szegfű az illatával, a rigó a dalával. (...) A gyémántkristály nem teheti, hogy ne csillogjon, ha ráesik a fény, az orchidea sem, hogy ne legyen szép.”

SPIRITUS ✚ A KAPOSVÁRI EGYHÁZMEGYE LAPJA. Megjelenik évente 4 alkalommal. · Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Tagjai: KISS IVÁN, LŐRINCZ SÁNDOR (elnök), DR. RUMSZAUER MIKLÓS, VARGA LÁSZLÓ · Felelős kiadó: DR. RUMSZAUER MIKLÓS · Tipográfia, nyomdai előkészítés: VÁRNAI KÁROLY – www.igrafika.hu · A lap készült a VUPE 2008 Kft. gondozásában.